

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Taimetervise järelevalvetoimingu tegemise eest võetava tunnitasu määr ning taimetervise järelevalvetoimingu tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu määr 2020. aastal” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Ohtlike taimekahjustajate sisseveo ja leviku vältimiseks Euroopa Liidus on kehtestatud nõuded, millele Euroopa Liitu sisseveetavad, Euroopa Liidust edasi toimetatavad ja Euroopa Liidus turustatavad taimed, taimsed saadused ja muud taimsed materjalid peavad vastama. Enne kaubasaadetise liiduvälisest riigist Eestisse kui Euroopa Liidu riiki toimetamise lubamist tuleb kontrollida kaubasaadetise vastavust taimekaitseseaduses sätestatud taimetervisenõuetele. Nende taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetelu, mis peavad piiripunktis läbima taimetervise kontrolli, on kehtestatud põllumajandusministri 24. mai 2004. a määrusega nr 97 „Taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetelu, mis peavad olema varustatud fütosanitaarsertifikaadiga ja mis peavad piiripunktis läbima taimetervise kontrolli“.

Liiduvälisest riigist Eestisse toimetatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide taimetervise järelevalvetoimingud tehakse selleks ettenähtud piiripunktides. Piiripunktide loetelu koos liiduvälisest riigist Eestisse toimetamiseks lubatud kauba nimekirja ja piiripunktides järelevalvetoimingute tegemise aegadega on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2006. a määrusega nr 3 „Ühendusevälisest riigist Eestisse taime, taimse saaduse ja muu objekti toimetamiseks ettenähtud piiripunktide loetelu ning piiril asuvate piiripunktide ja tunnustatud sihtkohtade kohta esitatavad nõuded ning nende tunnustamise kord”. Teatud kaupade puhul on kaubasaajale oluline, et taimetervise järelevalvetoimingud tehakse kaubasaadetise saabumisega samal päeval, mitte järgmisel päeval või esimesel päeval pärast puhkepäeva, kuid kõik eespool nimetatud määruse lisas nimetatud piiripunktid ei ole avatud ööpäev läbi. Selleks, et kiirendada kaubavahetust liiduväliste riikidega, tehakse kaubasaaja taotlusel liiduvälisest riigist Eestisse toimetatava kaubasaadetise taimetervise järelevalvetoimingud väljakutsel ehk väljaspool taimetervise järelevalvetoimingut tegevate ametnike tööaega, näiteks pärast ametniku tööpäeva lõppu.

Taimetervise järelevalve tasu (edaspidi *järelevalvetasu*) on taimekaitseseaduse alusel kehtestatud määras tasutav summa liiduvälisest riigist Eestisse toimetatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide dokumentide ja identsuse kontrolli ning taimekaitseseaduse § 41 lõigete 1 ja 2 alusel tehtavate taimetervisenõuetele vastavuse kontrollitoimingute (edaspidi *taimetervise järelevalvetoimingud*) eest. Järelevalvetasu maksmiseks kohustatud isik (edaspidi *kohustatud isik*) on isik, kelle kaubasaadetise suhtes on Põllumajandusamet (edaspidi *PMA*) teinud taimekaitseseaduse § 44¹ lõikes 1 sätestatud taimetervise järelevalvetoimingu. Taimekaitseseaduse § 44² lõike 1 kohaselt on PMA-l õigus väljaspool tööaega isiku taotlusel toimunud väljakutse käigus taimetervise järelevalvetoimingu tegemisele kulunud aja eest võtta lisatasu.

Maaeluministri määruse „Taimetervise järelevalvetoimingu tegemise eest võetava tunnitasu määr ning taimetervise järelevalvetoimingu tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu määr 2020. aastal” eelnõu väljatöötamise vajadus tuleneb taimekaitseseaduse § 44² lõikest 6, mille alusel kehtestab maaeluminister igaks aastaks taimetervise järelevalvetoimingu eest võetava tunnitasu ja taimetervise järelevalvetoimingu tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu määra.

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Maaeluministeeriumi taimetervise osakonna peaspetsialist Vahur Mõttus (625 6138, vahur.mottus@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi eelnõule tegi õigusosakonna nõunik Katrin Pööra (625 6147, katrin.poora@agri.ee) ja eelnõu toimetab keeleliselt sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Taimekaitseseaduse § 44² lõike 1 kohaselt on PMA-l õigus taimetervise järelevalvetoimingute tegemise käigus võtta iga taimetervise järelevalvetoimingut teinud ametniku kohta lisatasu järgmistel juhtudel: väljaspool tööaega isiku taotlusel toimunud väljakutse käigus taimetervise järelevalvetoimingute tegemisele kulunud aja eest; hilinevad kaubasaadetise ooteaja eest väljaspool tööaega; tööajal isiku taotlusel toimunud lisakontrolli tegemisele kulunud aja eest; laboratoorse lisaanalüüsi eest, kinnitamaks järelevalve tulemuste alusel tehtud järelduste õigsust. Eelnimetatud taimetervise järelevalvetoimingute tegemise eest tasu määramisel võetakse arvesse järelevalvetoimingute tegemisele kulunud aega ja ooteaega ametniku kohta. Taimekaitseseaduse § 44² lõike 2 kohaselt võetakse tasu arvutamisel aluseks taimetervise järelevalvetoimingute teinud ametniku kulutatud aeg tunni täpsusega ning iga alustatud tund loetakse järgmiseks täistunniks. Arvesse võetakse taimetervise kontrolli tegemise kohta kohalesõiduks ja sealt tagasisõiduks kulunud aeg.

Eelnõu § 1 kohaselt on taimetervise järelevalvetoimingute tegemise eest võetava tunnitasu määr 2020. aastal 11,00 eurot.

Tunnitasu arvutamisel võetakse aluseks taimetervise järelevalvetoimingute teinud ametniku keskmine töötasu, mille arvutamisel lähtutakse taimetervise järelevalvetoiminguid tegevate ametnike keskmisest palgast ning sellelt makstavast sotsiaalmaksust ja töötuskindlustusmaksest taimetervise järelevalvetoimingute tegemisele eelnenud kalendriaastal.

2020. aastal taimetervise järelevalvetoimingute tegemise eest võetava tunnitasu määr kehtestatakse taimetervise järelevalvetoiminguid tegevate ametnike 2019. aasta üheksa kuu keskmise töötasu alusel. Töötasu arvutamisel võetakse arvesse igakuiselt makstavat töötasu. Nende arvutuste kohaselt on PMA taimetervise järelevalvetoiminguid tegeva ametniku 2019. aasta üheksa kuu keskmine töötasu tunni kohta 11,00 eurot. Võrreldes kehtiva tunnitasu määraga (9,91 eurot) suureneb 2020. aasta keskmine tunnitasu määr 1,09 euro võrra. Keskmise tunnitasu määra muutumine on tingitud PMA ametnike töötasu muutusest 2019. aastal.

Eelnõu § 2 kohaselt on taimetervise järelevalvetoimingute tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu määr 2020. aastal 0,28 eurot sõidukilomeetri kohta.

Kohustatud isik kannab ametniku taimetervise kontrolli tegemise kohta kohalesõidu ja sealt tagasisõidu kulud. Kui ametnik kasutab taimetervise kontrolli tegemise kohta kohalesõiduks ja sealt tagasisõiduks PMA ametisõidukit, arvutatakse transpordikulu täiskilomeetrite kohta. Transpordikulu arvutamisel lähtutakse PMA ametisõidukite kasutamise keskmisest kulus sõidukilomeetri kohta teenuse osutamisele eelnenud kalendriaastal.

Keskmise kilomeetrikulu arvestamisel liidetakse perioodi ametiautode läbisõit kilomeetrites sõidupäevikute alusel ja sõidukite ülalpidamiskulud (kütus, korrashoiu- ja remondimaterjalid, remondikulud, kindlustus, rent). Kulu jagamisel kilomeetrite arvuga saadakse kulu ühe kilomeetri kohta. Nende arvutuste kohaselt on ametisõiduki keskmine kulu sõidukilomeetri kohta 2020. aastal 0,28 eurot. Võrreldes 2019. aasta keskmise kuluga (0,28 eurot) 2020. aasta keskmine kulu (0,28 eurot) sõidukilomeetri kohta ei muutu.

Eelnõu § 3 kohaselt on määruse jõustumine kavandatud 2020. aasta 1. jaanuaril. Taimekaitseseaduse § 44² lõike 6 kohaselt kehtestab maaeluminister igaks aastaks taimetervise järelevalvetoimingu eest võetava tunnitasu ja taimetervise järelevalvetoimingu tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu määra. Maaeluministri 12. detsembri 2018. a määrus nr 69 muutub kehtetuks 31. detsembril 2019. Sellest tingituna on määruse jõustumine kavandatud 2020. aasta 1. jaanuaril.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas nõukogu direktiivi 2000/29/EÜ, taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta (EÜT L 169, 10.7.2000, lk 1–112) artiklis 13d sätestatud nõuetega teenustasu võtmise kohta, mille põhimõtted on üle võetud taimekaitseseadusega.

4. Määruse mõjud

Määrus mõjutab lisatasuna võetava järelevalvetasu maksmiseks kohustatud isikuid ehk isikuid, kelle taotlusel ja kelle taime, taimset saadust või muud objekti sisaldava kaubasaadetise suhtes on PMA ametnik teinud taimekaitseseaduse § 44² lõikes 1 sätestatud juhul taimetervise järelevalvetoimingu. Võrreldes kehtiva tasu määraga (9,91) suureneb tasu määr 1,09 eurot tunnis ehk 11 protsendi võrra ning on eelnõu kohaselt alates 2020. aastast 11,00 eurot tunnis.

Keskmise tunnitasu määra muutumine on tingitud 2020. aastal PMA ametnike töötasu muutusest. Võrreldes 2019. aasta transpordikulu määraga (0,28 eurot) jääb 2020. aasta transpordikulu määr samaks (0,28 eurot kilomeetri kohta). Viimane väljaspool tööaega toimunud väljakutse järelevalvetoimingu tegemiseks oli 2011. aastal, seega on määruse mõju vähene. Kuna muudatuste mõju ei ole oluline, siis puudub vajadus koostada Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri” § 65 lõike 2 kohaselt määruse eelnõu seletuskirjale lisatav mõjude analüüs.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Alates 2011. aastast ei ole taimekaitseseaduse § 44² lõikes 1 nimetatud alustel järelevalvetoimingu tegemiseks tehtud ühtegi väljakutset. Lähtudes PMA andmetest, on eelnimetatud väljakutse keskmine kestus neli tundi ning keskmine läbitav vahemaa järelevalvetoimingu tegemise kohta kohalesõiduks ja sealt tagasisõiduks 50 kilomeetrit. Eeldades, et 2020. aastal toimuvad väljakutsed järelevalvetoimingu tegemiseks väljaspool tööaega, siis keskmine taimetervise järelevalve lisatasu ühe järelevalvetoimingu tegemise eest on 58,00 eurot, millest 44,00 eurot moodustab taimetervise järelevalvetoimingu tegemise eest võetav tunnitasu ja 14,00 eurot taimetervise järelevalvetoimingu tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu. Võrreldes kehtiva tasu määraga suureneb keskmine taimetervise järelevalve lisatasu ühe järelevalvetoimingu tegemise 4,36 eurot.

Eelnõu määrusena kehtestamine ei too kaasa lisakulutusi riigieelarve vahenditest.

6. Määruse jõustumine

Määruse jõustumine on kavandatud 2020. aasta 1. jaanuaril.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu väljatöötamisse ei ole kaasatud huvirühmi ja eelnõu ei esitata avalikule konsultatsioonile.

Määruse eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile.